

Pirmais gadījums

Četrdesmit gadus vecs vīrletis griežas pie ārsta ar sūdzībām par stiprām sāpēm ceturtajā dienā pēc zoba 47 ekstrakcijas. Kopš vakardienas izrautā zoba alveolā ir stipras sāpes, kas izstaro uz sejas apakšējo daļu labajā pusē. Sāpes ir pastāvīgas un trulas, tās nav izdevies remdēt ar Paracetamolu. Sāpu dēļ pagājušajā naktī pacients nav spējis iemigt.

Anamnēze. Vispārējās veselības stāvoklis labs, taču pacients Izsmēķē 10 -15 cigaretes dienā.

Ekstraorāla izmeklēšana. Submandibulārie limfmezgli nav palpējami.

Intraorāla izmeklēšana. Seja simetriska. Halitoze, slikta mutes higiēna. Zoba 47 alveolā nav asins recekja, tajā ir ēdiena paliekas. Apkārt esošie mīkstie audi ir nedaudz pietūkuši, bet bez izteiktām iekaisuma pazīmēm.

Jautājumi:

1. Kāda ir tīcamākā diagnoze pamatojoties uz mīnēto informāciju?
2. Kādi varētu būt cīti pēcekstrakcijas sāpu iemesli? Vai tie varētu būt ticami šajā gadījumā?
3. Kādus izmeklējumus vajadzētu veikt šajā gadījumā?
4. Kā Jūs ārstēsiet šo pacientu?
5. Kādus medikamentus Jūs lietosiet mīnētajā situācijā?
6. Cik ātri sāpes varētu tikt remdētas?

Otrs gadījums

Dvadesmit sešus gadus vecs vīrletis divas dienas pēc vardarbīga uzbrukuma griežas sejas un žokļu klīnikā ar sūdzībām par izmaiņām sakodienā un sāpēm košjāšanas laikā. Pacients sūdzas arī par nejūtīgumu apakšlūpas kreisajā pusē.

Apskatē konstatē sejas asimetriju pietūkuma dēļ apakšējā sejas daļā, kreisā pusē. Palpējot intraorāli patoloģisks kustīgums aiz zoba 37, krepitācija, sāpes. Sakožot neveidojas pareizs kontakts starp augšžokļa un apakšžokļa zobiem. Palpējot ekstraorāli sāpīgs apakšžokļa lenķa rajons kreisajā pusē.

Jautājumi:

1. Kāda ir iespējamā diagnoze?
2. Kāda ir diferenciālā diagnoze?
3. Kādus izmeklējumus Jūs veiktu, un kādus rezultātus Jūs sagaidāt no šiem izmeklējumiem?
4. Nosauciet vispārējos ārstēšanas principus.
5. Kādus pēcoperācijas norādījumus sniegst un kādas pārbaudes veiksiet atvesejošanās periodā?
6. Nosauciet iespējamās komplikācijas!

Trešais gadījums

Devīņus gadus vecs zēns griežas pie zobārsta, galvenā sūdzība – nesāpīgs piemilzums apakšzokļa kreisajā pusē, apmēram divus mēnešus. Tas lēnām un pakāpeniski palielinājies.

Ekstraorālās izmeklēšanas laikā konstatēts vaiga izvelvējums uz āru apakšzokļa kreisajā pusē, palpējot tas nesāpīgs. Izmeklējot intraorāli konstatē izvelvējumu pārejas krokā zobu 73-36 rajonā. Intraorāli redzami zobi 73, 74, 75, 36. Vispārējās veselības traucējumus nevēro.

Jautājumi:

1. Kāda varētu būt iespējamā diagnoze?
2. Kāda ir diferenciālā diagnoze?
3. Kādus izmeklējumus Jūs veiktu, un kādus rezultātus Jūs sagaidāt no šiem izmeklējumiem?
4. Kādi ir šīs iespējamās patoloģijas iemesli?
5. Raksturojiet iespējamo ārstēšanu.
6. Kādus pēcoperācijas norādījumus sniegsiet un kādas pārbaudes veiksiet?

Ceturtais gadījums

Dvdesmit piecus gadus vecs vīrietis vēlas saņemt otra speciālista slēdzienu par nepieciešamību ekstrahēt trešo molāru apakšzokļi kreisā pusē. Pacientam šobrīd nekādu sūdzību nav, tomēr viņa zobārsts ieteicis minēto zобu ekstrahēt. Pacients joti satraukts. Pacientam iepriekš divas reizes bijis apkārtējo audu lekaisums kreisā trešā molāra apvidū. Pirmais gadījums bijis relatīvi vieglā formā, taču otrajā gadījumā, pirms trim mēnešiem, pacientam bijusi ierobežota mutes atvēršana, bijis neliels sejas piemilzums, bijusi jālieto perorāla antibakteriāla terapija.

Anamnēze. Pacients jūtas labi un ir citādi vesels.

Ekstraorālā izmeklēšana. Palpējami nedaudz palielināti, bet nesāpīgi zemžokļa limfmezgli kreisā pusē. Sejas asimetriju nevēro.

Intraorāla izmeklēšana. Pacientam ir normāls mutes atvērums, pilna zобu rinda, laba mutes higiēna. Nav vērojams ne kariess, ne periodonta saslimšana. Kreisais apakšējais trešais molārs daļēji šķīlies, atrodas vertikāli, apkārt tā kronim vērojams viegls smaganu apsārtums.

Jautājumi:

1. Val nepieciešama radioloģiska izmeklēšana? Kādus rtg attēlus Jūs izvēlētos? Pamatojiet izvēli.
2. Val šīm pacientam nepieciešams veikt ekstrakciju? Pamatojiet savu lēmumu.

3. Pirms kīrurģiskās lejaukšanās Jums pacientu jābrīdina par pēcoperācijas perioda norisi un iespējamām komplikācijām. Raksturojet pēcoperācijas periodu, nosauciet iespējamās komplikācijas.
4. Vai pirms ekstrakcijas pacientam jālieto antibiotikas, lai izvairītos no pēcēkstrakcijas alveolīta? Pamatojiet savu lēmumu.
5. Vai Jūs nozīmētu antibiotiku kursu pēc ekstrakcijas šim pacientam?

Piektais gadījums

Četrdesmit gadus vecu vīrieti ģimenes ārsti nosūtījis uz stacionāru ar sūdzībām par sāpīgu pietūkumu labajā sejas pusē un ķermeņa temperatūru $37,2^{\circ}\text{C}$. Pacientam bijušas periodiskas zobi sāpes vairāku mēnešu garumā. Pirms dažām nedēļām sāpes kļuvušas neciešamas, tās remdēt ar pretsāpju līdzekļiem vairs nav bijis iespējams. Vēlāk sāpes pēkšni samazinājušās. Aptuveni pirms desmit dienām pacients sajutis cīta veida sāpes. Zobs augšķokļa labajā pusē kļuvis joti jutīgs, nav iespējams uz tā uzkost. Vakar pēkšni pietūcis vaigs. Pēdējo dažu mēnešu laikā pacients vairākkārt lietojis antibiotikas.

Anamnēze. Pacients citādi ir praktiski vesels.

Ekstraorāli izmeklējot sejas labajā pusē no deguna līdz *m.masseter* priekšējai malai vērojams pampums. Labās acs apakšējais plakstiņš ir tūskains ar asins pigmentiem. Pampums centrālajā daļā ir karsts, jutīgs, ciets, savukārt perifērijā tas ir gandrīz nesāpīgs. Ekstraorāli fluktuāciju nevēro.

Izmeklējot intraorāli vērojams neliels mutes atvēruma ierobežojums. Pārejas kroka premolāru un pirmā molāra rajonā viegli izlīdzināta un jutīga. Zobiem 14, 15, 16 lielas amalgamas plombes. Tomēr pacients skaidri norāda, ka sāpju iemesls ir zobs 15, ka tas ir nedaudz kustīgs un kļuvis garāks. Zobs ir joti jutīgs perkutējot un nereagē uz vitalitātes testu ar aukstumu. Zobi 16 un 14 ir vitāli. Palpējot labais valgs blīvs un sāpīgs. Bimanuāli palpējot labā vaiga vidusdaļā fluktuācija.

Jautājumi:

1. Ko Jūs varat secināt bastoties uz minēto informāciju par pacientu? Kāpēc pacienta ķermeņa temperatūras noteikšana ir joti būtiska? Ko iespējams secināt balstoties uz faktu, ka pacienta ķermeņa temperatūra ir $37,2^{\circ}\text{C}$?
2. Vai nepieciešams izmantot radioloģisku izmeklēšanu ar mērķi noteikt „vainīgo” zobi? Pamatojiet atbildi.
3. Kādi zobi izraisīto mīksto audu infekcijas veldi rada sejas pietūkumu? Kāds infekcijas velds aprakstīts šajā gadījumā?
4. Kura ir infekcijas lokализācijas telpa?
5. Raksturojet aprakstītā pacienta ārstēšanas principus. Kur šajā gadījumā veiksiet incīziju un drenāžu?
6. Kādas antibiotikas Jūs sākotnēji izrakstīsiet? Paskaidrojiet savu izvēli.

Sestais gadījums

Pacients sūdzas par sāpēm un pietūkumu kreisajā vaigā augšzokļa premolāru rajonā. Pietūkums un sāpes jau trīs dienas. Izmeklējot tiek konstatēts jūtīgs, ciets pietūkums kreisajā valgā un introrāli - aptuveni 3 cm garā rajonā, kas ir sarkans, sāpīgs, ar fluktuāciju pret saknes apikālā daļā.

Jautājumi:

1. Kāda ir diagnoze?
2. Kādu ķirurģisku ārstēšanu jūs veiktu apskates dienā?
3. Kā jūs atsāpinātu pacientu šīs procedūras laikā?
4. Ko jūs sagaidāt leraudzīt izveidotās brūces pamatnē?
5. Kādus medikamentus jūs nozīmētu pēc procedūras?

Septītās gadījums

Pacients sūdzas par sāpēm un pietūkumu sejas un kakla vienā pusē, kas parādījies pēc apakšzokļa sasituma. Simptomi saglabājušies dažas dienas, tad kļuvis arvien sliktāk un sliktāk. Kopumā simptomi ir 8 nedēļas, bet pirms 4 nedēļām sāpes un pietūkums parādījušies arī kakla vienā pusē.

Jautājumi:

1. Kādi šī stāsta aspekti nav tipiski dentālai infekcijai?
2. Kāda infekcija šī varētu būt?
3. Kādi papildus jautājumi būtu jāuzdod pacientam?
4. Kādus izmeklējumus jūs veiktu?
5. Kādu ārstēšanu jūs rekomendētu?

Astotais gadījums

Pacents ieradies ar d22 radikulāru cistu.

Jautājumi:

1. Nosauciet iespējamās pazīmes un simptomus saistībā ar šo bojājumu?
2. Kādus speciālus izmeklējumus jūs veiktu un ko jūs sagaidiet, ka tie parādītu?
3. Nosauciet iespējamos ārstēšanas veldus un to indikācijas.

Devītāls gadījums

Uz konsultāciju ieradušies vecāki ar 6 nedējas vecu bērnu, kuram ir vienpusēja caurejoša lūpas un aukslēju šķletne. Vecāki vēlas uzzināt ārstēšanas gaitu un paredzamās operācijas bērniņa dzīvē.

Jautājumi:

1. Nosauciet iespējamās operācijas.
2. Kādā vecumā šīs operācijas būtu jāveic?
3. Kādēj alveolārā lzauguma osteoplastika ir vēlama?
4. Nosauciet trīs lemeslus kāpēc lūpas šķeltnes slēgšana nav rekomendējama pirmo nedēju laikā pēc dzimšanas.

Desmitais gadījums

Pacients aptuveni pirms mēneša nejauši sataustījis cietu veidojumu apakšzokļa lenķa rajonā, kas izmēros nav mainījies.

Bimanuālas palpācijas rezultātā konstatē apaju, gludu, cietu veidojumu aptuveni 1,5 cm diametrā submandibulārā dziedzerī.

Jautājumi:

1. Kāda varētu būt diagnoze?
2. Kādi izmeklējumi būtu jāveic?
3. Kādu ārstēšanu jūs rekomendētu?

Vienpadsmitais gadījums

Pacients sūdzas par norobežotu pletūkumu apakšlūpas gлотādā, kas periodiski pārplīst un atkal uzpildās.

Jautājumi:

1. Kāda varētu būt diagnoze?
2. Kāda būtu ārstēšana?
3. Kādas komplikācijas var rasties?

Dīvpadsmitais gadījums

52 gadus vecs vīrietis ar apakšzokļa lūzumu. Zoda deviācija pa labi, priekšlaicīgs kontakts labajā pusē, priekšējs valējš sakodiens. Zobi nav traumēti.

Jautājumi:

1. Kāds būtu izmeklēšanas plāns?
2. Kur varētu būt lūzuma līnija ņemot vērā klīniskos simptomus?
3. Kāds būtu optimālais ārstēšanas plāns un rekomendācijas?

Trīspadsmitais gadījums

36 vecs vīrietis, ieradies četras dienas pēc traumas. Pēkšņi zaudējis samānu, krītot sasitis zodu. Pacientam ir valējš sakodiens un apakšzokļa priekšējo incisīvu rajonā palpējama pakāpe. Augšējo incisīvu kroņu lūzumi.

Jautājumi:

1. Kāds būtu izmeklēšanas plāns?
2. Kur varētu būt lūzuma līnijas ņemot vērā klīniskos simptomus?
3. Kāds būtu optimālais ārstēšanas plāns un rekomendācijas?

Četrpadsmitais gadījums

35 gadus vecs vīrietis sporta treniņā laikā guvis traumu. Ieradies tūlīt pēc traumas. Mutes atvērums 18mm, acis nav traumētas, bet viegls notirpums kreisajā infraorbitālajā rajonā.

Jautājumi:

1. Kāda ir diagnoze?
2. Kādi izmeklējumi būtu jāveic?
3. Kādu ārstēšanu jūs rekomendētu?

Piecpadsmitais gadījums

10 gadus vecs zēns sporta treniņā saņēmis siltenu pa seju. Ieradies pie ārsta tūlīt pēc traumas. Sūdzas par sāpēm labās apakšzokļa locītavas rajonā, mutes atvēršana ir sāpīga, bet atvērums ir normas robežās.

Jautājumi:

1. Kāda ir iespējamā diagnoze?
2. Kādi izmeklējumi būtu jāveic?
3. Kādu ārstēšanu jūs rekomendētu?
4. Kādas vēlīnas koplikācijas var izveidoties?